

Azamat

Szerkesztő SZENES BÉLA
Művészeti szerkesztő KOBER LEÓ

Megjelenik minden szerdán

Egy szám ára 50 fillér

3. különszám: SZINHÁZ.

Molnár Botond a külföld kapuja előtt *Feiks Jenő.*

Német írók: Ezt a Molnár Ferencet is „Az ördög” hozta ide! . . .

Vidéki öltöző

Deszkából s kőből alkotta remekbe
Valami szomorú vidéki pallér:
Állott előtte sok régi gavallér,
Finom szerelmi vágyaktól remegve.

Oh mennyi édes, fájdalmas bizsergés
Sajgott itt, míg csendültek vágy-harangok:
Már kissé fáradt primadonna-hangok
S még kissé féltő, kedves lány-csicsergés.

A sarkokban bús emlékek vacognak:
Hervadt virág, emléke illatoknak,
Fakó szalag, — mint tört kalász a tallón.

Rongy, minden rongy, már elfeledve félig.
A falon múltak árnya feketéllik
S egy áttallott szív vérfoltja a pallón.

Jászay-Horváth Elemér.

Színházi mondások

— A jó fordító — fordítva jön a világra.

*

— Ki korán kel — annak a darabjából folynak a próbák.

*

Jób ma egy veréb, de holnap egy tuzok.

*

Aki másnak vermet ás — az kritikus.

*

Kéz kezet mos.

Előzetes színházi jelentés

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy társulatomat rekonstruáltam. Fáradtságot és költséget nem kimélve, leszerződtem a legjobb erőket. Műsorunk: mulatságos, érdekes, szórakoztató. Teli van trükkökkel, kis komédiákkal, kabarészámokkal. Bemutató előadás: e héten a dunaparti arénában. Társulatom névsora a következő:

Igazgató — Wekerle Sándor.
Titkár és jellemszínész — Polónyi Géza.
Szintársulati pecsétőr — Vázsonyi Vilmos.
Intrikus — Tisza István.
Hösszerelmes — Hadik János.
Kedélyes apa — Kluen-Héderváry.
A nemzet csalogánya — Apponyi Albert.
Primadonna — Trockij.
Komikus — Grecsák Károly.
A munkapárt kedvence — Károlyi Imre.
A közönség kedvence — Károlyi Mihály.
Sugó — Andrassy Gyula.
Énekes bonviván — Ugron Zoltán.
Pénztáros — Feld Zsigmond.

Méltóságos, kegyelmes és aranygyapjas urak. Demokraták. Népség és katonaság kizárva. Bérletre való jelentkezéseket elfogad Zafir táncmester. Itt látható továbbá a munkapárt orvtámadása a választójogi kormány ellen. A világ legérdekesebb filmje. Színes. A fejtől a farkáig hét méter, a farkától a fejéig nyolc méter, összesen 34 méter. Látható továbbá a legujabb felvétel: hogyan intrikálja ki Grecsák az igazságügyminiszteri székéből Vázsonyit és később hogyan döfi le Vázsonyit az intrikust. Továbbá az érdekes kísérő műsor.

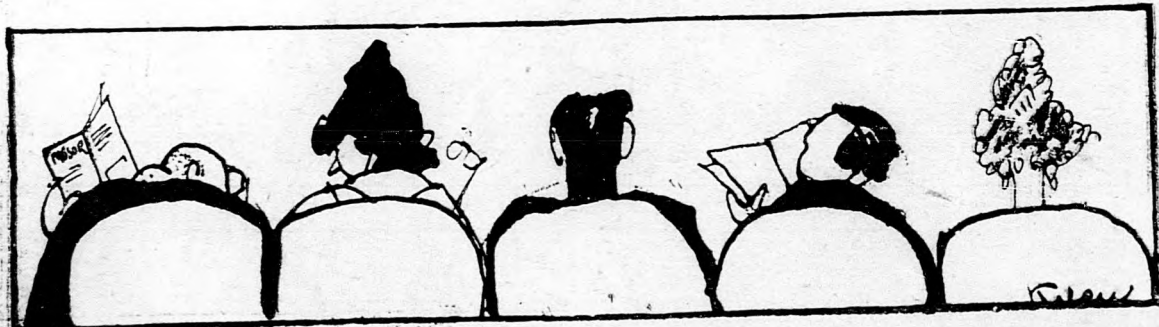
Tessék besétálni! Az előadások folytatáslagosak. Jól fogd a zsebedet! Miniszterek vigyázzanak a tárcájukra!

Ellenjegyezte:
Vécsey.

Wekerle Sándor,
színiigazgató.

Műsorolvasás közben

Kelen Imre.

— Érdekes, ez a Lohr Mária (azelőtt Kronfus) minden színházban szerepel.

A tragika halálos ágyánál

Kóber Leó

A drámai szende: „Nézd, milyen tehetségtelenül haldoklik . . .”

SZINHÁZI SAJTÓ

I. PROMIER-KRITIKA

A mai est tulfütött szenzációi között első helyen kell megemlékeznünk Kamelenfuss Adolfnérol (duplaszcéles rokokó biedermeier alj, sötétfehér dewketage hátul rájerrel föl-szegve), míg Bauchwärmer Izidorné ömeltósága, a nagytehetségű szalámigyáros neje egy pompás jellemző-erővel megkomponált és a bonyodalmat kiforrott rutinnal megoldó La France-toilettel (ultramarin grenadin moaré eredeti Princesas-écharpe-pal oldalt letungszamozva) a feszült érdeklődés középpontjában állott. A fényes közönség soraiban ott láttuk közéletünk reprezentáns alakjait: Baromstein Aladárt, a kiváló éjjeliedény-nagykereskedőt, Wurmitzer Mórt, a „Hárem”-cipósarok ötletes szerzőjét, továbbá Zeidl Vencelt és Freystädter lovagot, kinek hódító eleganciája megalapozta az est sikerét. Jók voltak még Gál Pethes és Várady Aranka. A darabot a tehetséges fiatal szerző, Shakespeare Vilmos írta.

II. AZ ILLEMHÉLYNYITOGATÓNÓ LEVELEI (Intimitás-rovat a „Színház és Flan”-ban)

Igen tisztelt szerkesztő ur, ezennel itt ülök megint és mért ne tenném teszem is, utóvégre az nem megy úgy, hogy az ember mindig csak nyitogat, ámbar nyitogatás az élet sója, ábrándozás a megrontója, de azért az embernek néha magának is meg kell könnyebbülnie egy kicsit ezektől a pletykáktól, tekintve, hogy a közönség ugyanis mindent bevesz és mért ne venné veszi is; ámbar a Csontos nagyságos művész és bamberger-veje ur mindig tiz mondd hat fillért szokott adni nekem, mikor alakítani megy és ellenben tegnap itt volt a Szopora János operettíró úr és kért, hogy adjak neki szép fehér papírt, mert sürgősen kell írnia egy színházi regényt, azzal hement és távozás előtt rendbehozta a regényt. Nemkülönbén még sok ilyen érdekesítő intimitást tudnék mondani, de most éppen esőngetnek és azért sietnem kell és nem szolgálhatom tovább a magyar kulturát, amit Szerkesztő urnak is figyelmébe ajánlok és maradok kedves barát-nője

az illemhelynyitogatónó.

III. NA NÁ, MAJD MAGA NEM TUDJA ...

(„Színházi Bérlet”, Pincze Nándor távollétében szerkeszti Bánatos Sötét Izidor, minden vasárnap autogramm-délelőtt, ugyanott kapható Király Ernő összes fülcinek életnagyságú fényképe egy koronáért, Drégely Gábor írói vénája zárt palackokban eredeti csomagolásban dugaszolva stb.)

— Maga csak tudja, Intim Samu, hogy mért akadtak meg a brisztltovszki tárgyalások és miért ment Trockij Pétervárra?

— Ja, az úgy volt kérem, hogy Trockijnak föl kellett volna lépnie az Őszi viharban, de erre Kerenszki azt mondta, hogy akkor ő Beöthyhez szerződik és így, minthogy közben Lloyd George berekedt, a Hotel Imperialban Gombaszögi Frida fogja játszani Czernint, a konfliktust tehát most már csak úgy lehet megoldani, hogy Wekerle ur Ungerleideréknek ad egy filmet, amelyen Trockij játsza a Cabi-riát és akkor Fedák Sári mindjárt aláírhatja Brest-Litovszkban a szerződést Faludiékkal

— igen sietek, kezüket csokolom, sürgősen meg kell nézmem, hogy Kerényi Gabi a lábán hordja-e a cipőjét, vagy esetleg a fején, mert a jövő számba is muszáj valami intimitást le- adnom a színésznőkről...

IV. DIVATREVÜ.

1914. A monarchia hadat üzent Szerbiá-nak. Gombaszögi Frida ma délben zöld selyem krezeszoá rüssel jelent meg a Váci-utcában.

1915. Mint értesülünk, a gorlicei áttörés öröme Fedák Sári egy sealskin-boát vásárolt Elkánnál valódi kamesatkai biber-gallérral és kanesukával.

1917. A brest-litovszki béketárgyalások első napján Bayor Gizi egy eredeti ezüst skounks bizenköval sétált végig az Andrassy-uton.

2917. Abból az alkalomból, hogy a Halley-üstökös holnap összeütkezik a földdel, B. Kosáry Emmy egy valódi Halley-breitschwanz hermelin kabátot csináltatott kék ekliptika pellerinnel és valódi siriusbeli chinchilla kar-mantyu frással. (Csécsy Imre)

KIS SAKÁLOK ITÉLKEZNEK.

A New-York karzata
A legfőbb irodalmi bíró.
Itt hallottam, hogy Shakespeare
Közönséges pesti álhirlapíró.
Ostoba mint egy teve
És még nemrégén
Schlésinger volt a neve.

Főnyeremény után

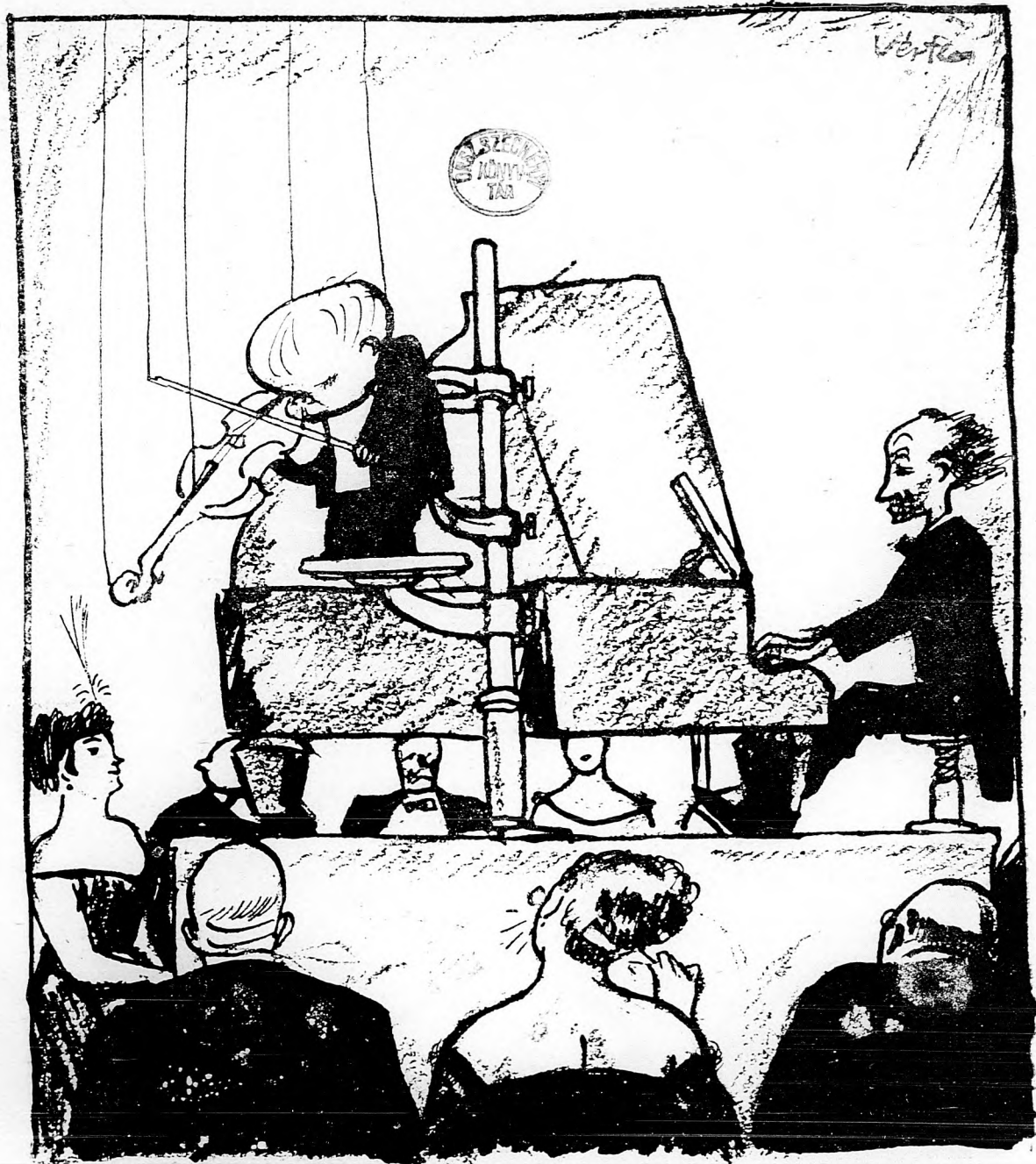
Vértes Marcell

... és mégis morog a Feld ...

Pesti pillanatsfelvételek

Vértes Marczel

A csodagyermek.

A SZERZŐNEK IGAZA VAN.

Egy szerző szól: disznóság
Csak öt előadást értem el!
— Igaza van, mondtam neki,
Ön huszonötöt érdemel . . .

SZOKATLAN.

Jaj de meglepett,
Láttam egy színinövendéket,
Kiből színésznő lett.

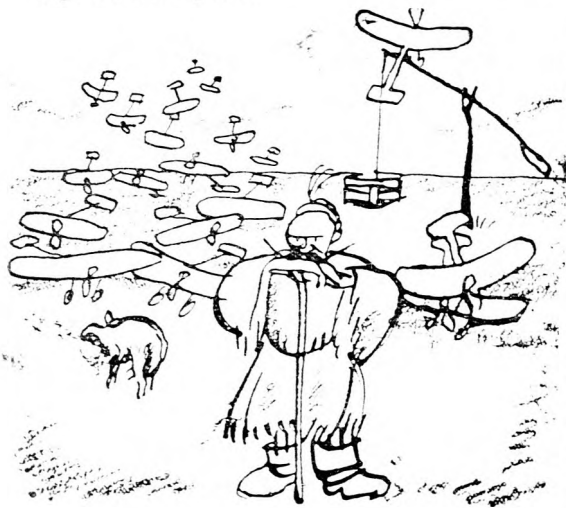
ÖTLETBŐSÉG A MAGYAR IRODALOMBAN.

Egy utazó, ki vidéken tölthetett
Vagy öt hetet,
A New-York-kávéházba elhozott
Egy kis vicces ötletet.
Eddig 1198 librettista jelentette be
Előre,
Hogy operettet ír belőle.

A Kárpátoktól az Adriáig

HOSSZÚ UTAZÁSOK,
RÖVID SZERELMEK.

Ez hát a nagy magyar Alföld, melyet Petőfi Sándor, az ismert nevű magyar költő, oly hiányosan rajzolt meg, elfeledkezvén arról a monoplánról, mely vonatunkat már Szeged óta kíséri és mely ott kering a nagy magyar Alföld fölött, mindaddig, míg elfáradva meg nem pihen valamelyik égbenyuló kútgémén. A magyar Alföld ugyanis kiválóan alkalmas a buza- és repülőgéptenyésztésre. Egész repülőgépnagyakat láttam Szeged körül, az öreg pástör monoplánon ült hűsége Bodri kutyájával, miközben kedvenc motorjával bánatos dalokat bugott a kék ég felé.

Hódmezővásárhelyt intelligens elemek lakják, amit az is bizonyít, hogy szerzőt felolvasóestélyre hívták meg.

A pályaudvaron két-három ezer ember várta a vonatot, az egyik vasutas mondta, hogy ezek mind el akarnak utazni egy napra a városból, mert az este valami hangverseny lesz a Sas-ban. Szépen megköszöntem a kedves felvilágosítást és befelé indultam.

Mentem, mendegéltem és élveztem a vidéki város ezer különösségét, mit pesti szemem rögtön felfedezett.

A vásárhelyi magyar népre rendkívül jellemző, hogy a Fekete Sas mozgószínház helyiségében már a Cabiria második részét játszószék. A néprajzi adatokat gyűjtők figyelmébe ajánlom továbbá azt, hogy a főtéren egy manikürös kisasszony üzletében percekig elgönyörködtem abban, hogy a várakozó vásárhelyi kisasszonyok mint éneklék az Irigylem a kannibálnót című régi magyar népdalt.

A város nevezetességei a városháza, a muzeum, a Rákóczi-korabeli harang, első sorban pedig Szathmár Tihamér főkapitány, ki a legvidámabb magyar elbeszélő. Örök kár, hogy nem írja le, amiket a fehér asztalnál elmesél, holott követhetné azon vidéki főkapitány-írók példáját, kik irodalmi társaságok elnökei és karhatalommal akadályozzák meg a nemtelen irodalmi irányok terjesztését. A Kossuth-szobor, a városi kut és Teca, a hun-

cutszemű kislány a város többi nevezetességei.

A jótékonycélu hangverseny jegyeit jó előre megvették, mert a lakosság jószívű, hazafias és a Szurmay-alap javára néhány hangversenyszámot is szívesen elszenved.

Hetekkel előbb már kérték fényképemet, küldjem sürgősen: irták, mert ki akarják tenni a Weisz-féle könyvkereskedés kirakatába, a többi szereplők mellé. Elmentem egy ismerős fényképészhez, ki hálából, mert egyszer a kislányát a tüzhálától megmentettem, igen csinosra fotografált, elküldtem a képet, de most hiába keresem, nem látom itt a kirakatban. Valamennyi szereplőé künn van, közepén pedig, a díszhelyen, egy hulláról készült felvétel, a következő aláírással: megölte ismeretlen tettes a sarkalyi szőlőben. A főkapitány az én fényképem helyett a meggyilkolt fényképét tette a kirakatba és a közönség nagy megnyugvással vette tudomásul, hogy a felolvasó író urat ismeretlen tettes a sarkalyi szőlők alatt meggyilkolta.

Mindazonáltal a felolvasás minden különösebb baj nélkül történt, nagy sikerem volt, aminek titka az, hogy szeged-vásárhelyi kiejtéssel beszéltem, amit minden felolvasónak melegen ajánlhatok. Az első mondatot: Ede zsebóráját kezemmel elemelem, így mondtam: Ode zsebóráját kezömmel ölemölem, mert a szabály ebben csak az lehet, hogy minden második e: ö, mert itt úgy hallottam: szöget szöggel.

Felolvasásom után pörcekig tapsoltak, általában nagyon kötelősségtudó közönség volt jelen, a jótékony hangversenyt ugyanis a szorozóbizottság, a requiráló-kiküldöttség és a főkapitány röndezte. Merjön valaki nem tapsolni?! A rabokat is mind böhozták, alig volt kezük kötte-három, aki visszakiváncsozott a börtendő.

(Szenős embör.)

NAIVA.

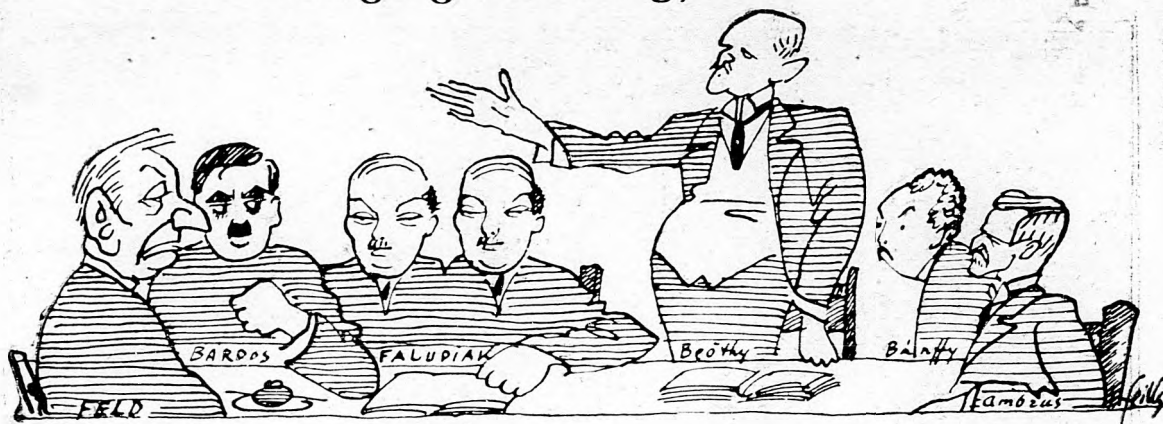
Ejnye, most jut eszembe
Egy vidéki társulat szende
Naivája
Mára
Meghivott az unokája
Lakodalmára.

SZÉP JÖVŐ.

Panaszai egyre nőnek
Egy énekművésznőnek.
Azt panasolja, hogy
Mellőztetése nem érthető meg.
— Művésznő, önre szép karriér vár.
Főleg
Ha idejekorán elmegy
Moziszinésznőnek.

Szinigazgatók közgyűlése

Feiks Jenő.

Beöthy: Ami pedig a színészek fizetés ének felemelését illeti . . .
Bánffy gróf (közbeszól): Mult héten emeltük a helyárat. Nem emelhetünk minden percben . . .

Színésznő

Selyemköpenyt hord télidőbe,
Ingerlően feszül cipője.
Minden szava: „Esküszöm, drágám!”
S lyukas a keztyű öngagságán.
A New-Yorkba jár a karzatra,
S a puderpárnán túl nem adna.
Kifestett szája kéjre készítő.
Biztos színésznő.

Ruhája olyan furcsa tarka,
De megigéz a görbe sarka.
Ha szeme rád néz, oly hamiskás,
Bokája még selyemharisnyás.
Tánc perdül merre lép a lába,
És olcsó parfüm leng nyomába.
Kacér kalandra mindig kész ő.
A kis színésznő.

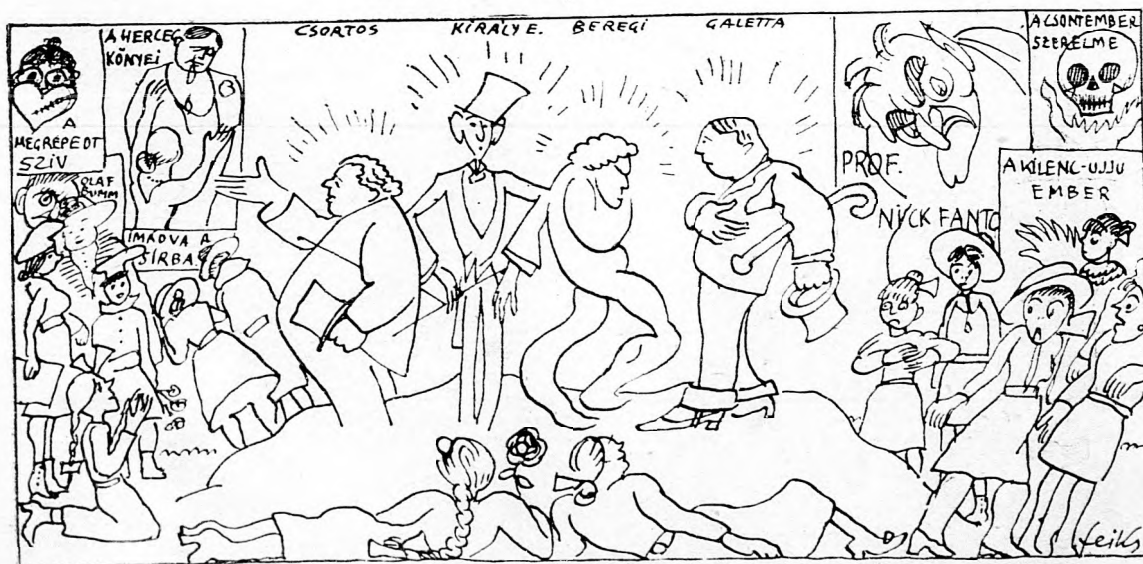
A tapsért él. Csók neki játék.
De tud csókolni, hogy a szád ég.
Oly mindegy neki, hogy be kit fon,
És autóról álmodik titkon.
Ajtajától szűz vággyal mész el,
S már benn meg is csal egy színéssel.
Rászed, ha szép szóval becéző.
Gonosz színésznő.

Szerelme gyötő, mézes méreg,
Ugy rág a szívbe, mint a fereg.
Kis lába megtipor kégyellen.
Mégis csak drága és egyetlen.
Kiért a sorssal is pereltünk.
Órök vágyunk, első szerelmünk.
Féltett emlék, vérző, ígéző.
Szép kis színésznő.

Kállay Miklós.

Pesti Pszlanderek

Feiks Jenő.

Szinielőadás a fronton

Kóber Leó

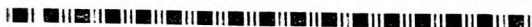
— Hú, a zanyád!

Nyílttér

(Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Azt olvasom becses lapjában, hogy Nagykarolyi Mária, az Olesójános színház primadonnája a *Jogol és békét a népek* című hétfelvonásos operetthben

Autogrammkérők a színházi kiskapunál

Földi L.

— Adok két Csortost egy Fedákért...

nagy sikert aratott; hogy ő a legnagyobb magyar operettművész; ő a csalogány; a Blaháné; a Pál-may Ilka; a hangja isteni, a játéka fenomenális; az alakja királynői s olyan sikere volt, anélkül, hogy magyar primadonnának még nem volt része. E valótlán, hazug, megfizetett és pimasz közlemény ellen helyreigazítással élek.

Ez a Nagykarolyi Mária egy egészen közönséges vén család, Hangja sohasem volt s ami volt, azt elitta fiatal korában — a negyvenes évek elején — amikor még kiskorú mágnás gyerekekkel dorbézolt reggelig a „Kék macska” szeparcéiban. A játéka fals s az alakja műszerzeti reklámkép lehetne, ha levetkőzve látnák. A haja paróka, a foga álfog, a melle felfújt gummy, az arca festett, a szeme kobaininjekciótól fényes. És az a darab, utolsó, rongyos, tehetégtelen firkoncok darabja, két rossz újságírócskác, a *Kunfié* meg a *Jászié*. És micsoda lopott, fülbántó muzsikát írt hozzá az a *Purjesz*?

Ez a Nagykarolyi Mária egy tehetségtelen matrona, aki kis kritikusokkal hancurozik, hogy irjanak róla ilyen hazugságokat, az egy *felprimadonna*, aki csalja a deszkáról a népet, pedig magánpálotája van és részvényei, akiket régi mágnásszeretőitől esalt össze. *En mondom ezt, az unokanővére*, aki különös színész nő vagyok, mint egy egész tuat ilyen *felprimadonna*.

Nagykarolyi Irma
a Hadseregszállítók Színházának
hősnője.

Nyílttér

(Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A Nagykarolyi Irma, kedves unokanővérem nyilatkozatának tartalma engem nem lep meg. Végre is ő a *Krausz Simi* barátja és a Hadseregszállítók Színházában lép fel, ahová komoly művész nő nem teszi be a lábát. Ő, aki minden hadseregszállító hálószobáját meglakta már és aki bármely meggazdagodott palinak odadobja magát, ha az megfizeti elnyűtt bájait, nem értheti meg, hogy egy *igazi primadonna*

A Magyar Színház tagja

Kóber Leó

nyáron, a siófoki strandon

télen a ruhatárban.

... népek énekel és játszik s hogy a milliók imádata, rajongása értékesebb, mint a részeg öreg mágnások és lepalizott hadiszállító-rokkantak s börze-svindlerok csókja.

Ítéljen az édes közönségem, amely értem rajong, melyik Nagykárolyi az igazi művésznő? Én-e, akiért milliók örjöngenek vagy ő-e, akit száz koronáért bármelyik börziáncr vagy hadseregszállító megkaphat?

Nagykárolyi Mária
az Olesójános színház primadonnája.

Nyilttér

(Az e rovatban közölteért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Becsés lapjukban aljas támadás jelent meg Nagykárolyi Mária unokahugunk, az isteni primadonna ellen. Mi, a Nagykárolyi művészesalád nevében tiltakozunk ez ellen az elvetemedett támadás ellen.

Nagykárolyi Lilla
a Hiltbizományi Kabaret páholyfelügyelőnöje.

Nyilttér

(Az e rovatban közölteért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Nagykárolyi Ludmilla aljas és hazug nyilatkozata... mi, a Nagykárolyi-nemzetség... erélyesen.

Nagykárolyi Józsa
a Keresztény Orfeum ruhatárosnöje.

Nyilttér

(Az e rovatban közölteért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Nagykárolyi Lilla a Nagykárolyi-nemzetség nevében hazug nyilatkozatot tett. Ez ellen mi, a nem-

zetség igazi művészei és művésznői, erélyesen tiltakozunk.

Nagykárolyi Ludmilla
a Debrői Nemzeti Színház öltöztetőnöje.

NYILTTER... stb. stb. (Kún Andor)

Száz év múlva az égben

Feiks Jenő.

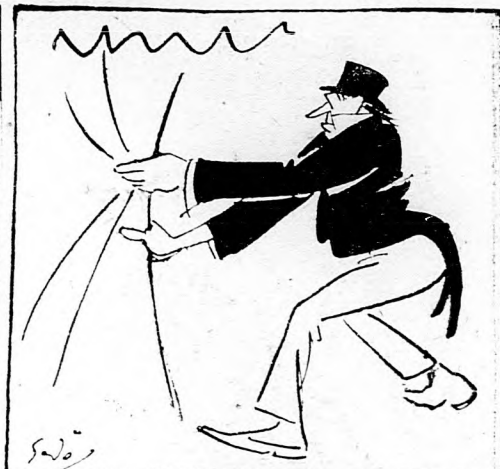
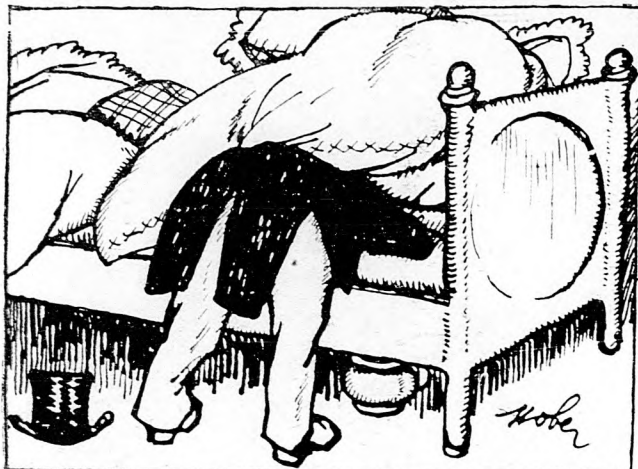

Drégely Gábor (Moliérehez): Mondja kolléga ur, adták a kegyed vigjátékait Kopenhágában is?

A bolha-cirkusz igazgatója

Kober Leo

Gedő Lipót

társulatot keres.

Bolhaszínház

Igazgató: Pirniczer! Pirniczer!

Pirniczer: Na, mi az, mit kiabál, mint egy sakál?

Igazgató: És maga nyugodtan áll, sak áll? Mért maradt el tegnap a *Csip-csip-csóka* premierje?

Pirniczer: Ez a vice már nagyon régi, de velem hiába kiabál Schwarez ur, én nem tehetek róla. Már minden készen volt, a közönség izgatottan várakozott, mikor a színpadon óriási botrány keletkezett. Szerencsére a függöny még nem ment fel.

Igazgató: Ember! Mi történt?

Pirniczer: Na, na, nem kell úgy megijedni. A botrányt a két primadonna okozta. De én mindig mondtam, hogy két dudás nem fér meg egy bolhaszínházban.

Igazgató: Ne pofázzon annyit! A tárgyra!

Pirniczer: Jó. Hát az történt, hogy Csipőke kisasszony összeveszett Szívóka kisasszonnyal. Tudja, hogy Csipőkének milyen esipős nyelve van, olyanokat mondott Szívókának, hogy az a plafonig ugrott.

Igazgató: Ezentúl táncos szerepeket fog játszani.

Pirniczer: Persze, Szívóka sem hagyta magát, nekiugrott Csipőkének, alig lehetett őket szétválasztani. Mindakettő lemondta az előadást és megint elő kellett venni a „Jó vére van a Krakauernek” című bárgyuságot. De ez még nem lenne baj.

Igazgató: Hogyan . . .

Pirniczer: Schwarez ur, legyen erős. A hősszerelmes hosszú ideig nem fog fellépni.

Igazgató: Te gazember!

Pirniczer: Én nem tehetek róla. Tegnap a vacsoránál annyit ivott, hogy megütötte a guta. Nézze a karomat, mekkorát csipett rajta.

Igazgató (zokogva): Szegény Beregi! Meghalt?

Pirniczer: Meg. (Magában.) Naná, majd csak félig nyomom agyon! Egy ilyen falánk bestiát!

Igazgató: Pirniczer, a mai előadás előtt új hősszerelmest fog keresni a ruhatárban. Lehetőleg egy fiatal ember kabátjában. Tudja,

fiatal vér, az kell erre a szerepkörre. Beregi már kezdett ellustulni.

Pirniczer: Jó, majd keresek. (Indul.)

Igazgató: Hová megy?

Pirniczer: Megetetem a társulatot.

(Zoltán Andor.)

Dag

Volt egyszer egy ifju ember,
Nőni kezdett bajuszkája,
Elment tehát a borbélyhoz
Hogy az majd leberetválja.
Am a fodrász jól megvágta
S hogy eltitkolja a karcot,
Szappanhabbal bemázolta
A megsebesített arcot.

Alig távozott az ifju,
Az arca dagadni kezdett
S ha már elkezdett dagadni,
Folytatni is illett eztet.
Dagadt ezért egyre jobban
(Egy ilyen arc roppant megnő)
Estére már akkora volt,
Mint egy fejlett mosóteknő.

Biztos, hogy nem a büszkeség
Dagasztá képét, a golyvást,
Mégis, minthogyha fizetnek,
Ugy nőtt az arc folyton-folyvást
Napról-napra, percről-percre,
Pillanatról-pillanatra,
A helyzetet leírni a
Legjobb hasonlat is gyatra.

Nőtt az arc és a bőr rajfa
Megfeszült, mint érett szilván.
Na s hogy mi lett a fiuból?
Önöket érdeklí nyilván.
Bár eddig még semmi sem lett,
De elárulom előre,
Ha a képe ilyen marad,
Ugy kritikus lesz belőle.

dió.

A jövő színész-nemzedék

Gedő Lipót

Az operettelőadás

Kis természetrajzi tanulmány.

Az operettelőadáshoz több tényezőre van szükség. Először kell hozzá egy intézet, amelyet röviden színház-nak neveznek. Másodszor tagok kellene, ugymint férfi tagok és női tagok; az utóbbiakat olyan társaságban, ahol hölgyek is vannak jelen, színművésznőknek mondják. Harmadszor kell a darab, amely két részből, szövegből és zenéből van összekompromittálva. Negyedszer kell két elegáns ur-ember, ezek a szerzők, az elsőt Ady és Babits iránt való frocliból írónak, a másodikat, mivel az a szegény Mozart, Bizet és Verdi ugyanis meghaltak, tehát nekik már ugyanis mindegy, zeneszerzőnek nevezik. Ötödször kell hozzá a gróf. A gróf a páholyban ül és „tisztelője” a primadonnának. Az egész előadás a gróf kedvéért történik, a gróftól van a szöveg, amelyben előcsiklandásul az incifinei kinci versincikék a szerelemről esengenekbonganak, neki mutatja meg a primadonna, hogy tavaly óta hogy megvastagodott a combja (lásd második pont: kellene a női tagok); a grófhhoz szól a zene, helyesebben tzene, amelynek friss ütemei behatolnak a gróf fülén át a fejébe és ott forrásba hozzák a vizet.

Az előadás lefolyása az, hogy a vak zongorametszer, illetve a tzene megadja a jelt, mire a primadonna bevonul, elkezd mozogni, sikongani és mutogatni. A nézőnyáj nőtagjai majd megöszülnek az irigységtől, hogy a primadonna milyen egy szép és kedves és elegáns és hogy ezért van neki az a gazdag tulokpofájú grófja a vízzel a fejében, ott a páholyban; a nézőnyáj férfitagjai lihegnek a vágytól, pirulnak, fujnak, tapsolnak, — előadás után pedig azok, akiknek még van egy esőpp eszük, miközben egyedül, vagy b. nejükkel hazafelé totyognak, csendesen káromkodnak, akik pedig már egészen hülyék, azok még mindig mondogatják, hogy ohh millenbálos volt az a Prima Donna mint meztelen szerzetes, kis tövig erő túllszoknyácskájában.

Persze, hiába már a káromkodás, hiába a folytatólagos és utólagos rajongás, Prima Donnát a gróf, kinek fejében a víz már egészen felforr, már viszi gyorsan az autójában hazafelé.

Reggelre a gróf halálra fárad, fejében a víz null fokra hül le, amit a művésznő arra használ fel, hogy a gróftól neki járó havi hitbizományt ezer koronával emelje. Este, hogy a gróf a fáradtságból új életre keljen, ismét előadás történik az intézetben, irodalommal és zenével, új nézőnyáj jelenlétében, a gróf élvez, a nyáj lelkendik, a művésznő iparkodik, író ur és zeneköltő ur karonfogva távoznak, az utcán találkoznak a szemközt jövő Dosztojevszkijjal és Beethovennel és várják, hogy azok nekik előre köszönjenek.

(Nagy Lajos.)

Roszmájú megjegyzés

— Nem tudok aludni a szállodámban. Aludni szeretnék, melyik hotelt ajánlod?
— A Hotel Imperialt.

Régiék és újak

Szép ifjuságom színes álmai:
Hegyi Aranka, Küry, Pálmay,
Kis Lisbethék, vig Serpolettek:
Óh, hova lettek, hova lettek?

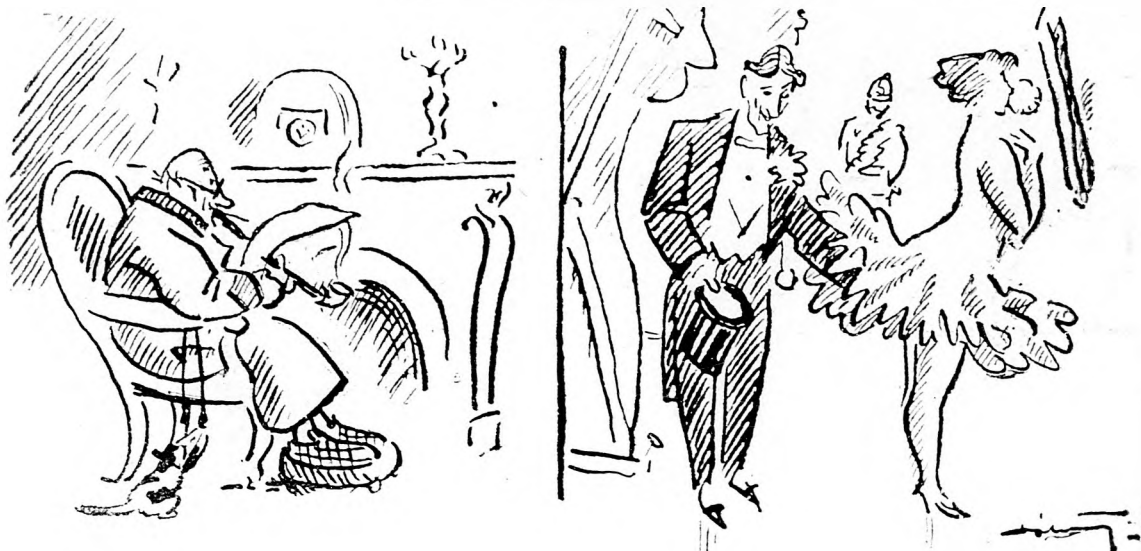
Hervé és Planquett neve megkopott,
Fényt tőlük bezzeg sok új név lopott.
Eljár a kor, minden lejár:
S marad Lehár, marad Lehár . . .

TESSEK UTÁNA SZÁMOLNI!

Faludi Sándort és Jenőt
Kitünően megkülönböztetem én,
Mióta kisütöttem, hogy Sándornak
Egygyel kevesebb hajszál van a fején. 6.

Dr. Habitüé

Pólya Tibor

otthon

az Operában.

ZOKOG A FRONTDIREKTOR

— Kérem — panaszkodott a frontszínház igazgatója, amikor intervjut kértem tőle. — én is csak azt mondhatom, amit Trockij ur mondott: nekünk nincsenek többé kulisszáink.

— Brávó, — mondtam, — végre egy ujtás, ami a frontról bevonul a polgári színpadokra. Kulisszák nélkül játszani, hiszen ez ideális.

A direktor ur nem volt ilyen lelkes. Legyintett.

— Dehogyan is ideális. Ideális az, amikor mi Shakespeare-darabot játszunk, akkor nem pléhdobokkal mennydörgünk, hanem igazi ágyukkal. Wagramnál a Sasfiók-ban igazi sebesültek szerepelnek a esatateren s a Szökött katonást egy valóságos lógó infanterista ábrázolja.

— Nos, és most nincsenek többé lógók?

— Lógók még csak volnának, de vér, vér nincs többet. Tudja-e ön, hogy mi eddig igazi vérrrel játszottunk a régi tragédiákban?

— Egy kis piros festék is megteszi.

— Az drága és nehéz beszerezni. És milyen nehéz egy kis ütközetet játszani a színpad falak mögött. Ma hiába küldök hat stafétát a parancsnoksághoz, hogy az istenért süssenek el két-három puskát, mert háború folyik a színpadon. Visszataszítja. Kétségbeesésemben a multkor már az ellenséghez fordultam, de onnan azt izenték, hogy játékból nem lövöldöznek, mert az nem játék. Nem játék! Hát hallott ön már háborús játékot, amelyben nem lónek?

— Szomorú!

— Bizony elég szomorú. És a közönség! Milyen válogatós. A mult héten az Uri divatot játszottuk. Mondhatom Molnár Ferenc megnyalta volna a hét ujját utána. Pisszegték. Nekik nem kell történelmi darab.

— Történelmi? Az Uri divat?

— Igen. Azt mondják, abból az időből való, amikor még történelmi kor volt. Most más idők járnak.

— Gonosz idők.

— Jól mondja, gonosz idők. Igaza van Károlyi Imre grófnak. Az a béke a legnagyobb esapás az emberiségre. A legnagyobb esapás, uram, a legnagyobb esapás. (Zokog.)

(Kaczér Illés.)

A zsír-jegy

Don Cafatos hentesmester
Drága nője, donna Panna.
Keblén sürgős vágyat érez.
Hogy színházba elrohanna.

Vesz hattyúprémes felöltőt
És vesz smukkot, amely egy kincs.
Ezek után jegyet venne:
Óh de jegy nincs, semmi jegy nincs.

De hogy ne sütötte legyen
Hiába ki a fals tincset,
Kedves férje műhelyéből
Vesz magához némi kincset:

Jobb kezében egy kiló zsír.
Bal kezében font szalonna.
Igy lebeg el a pénztárhoz
Cafatosné, Panna donna.

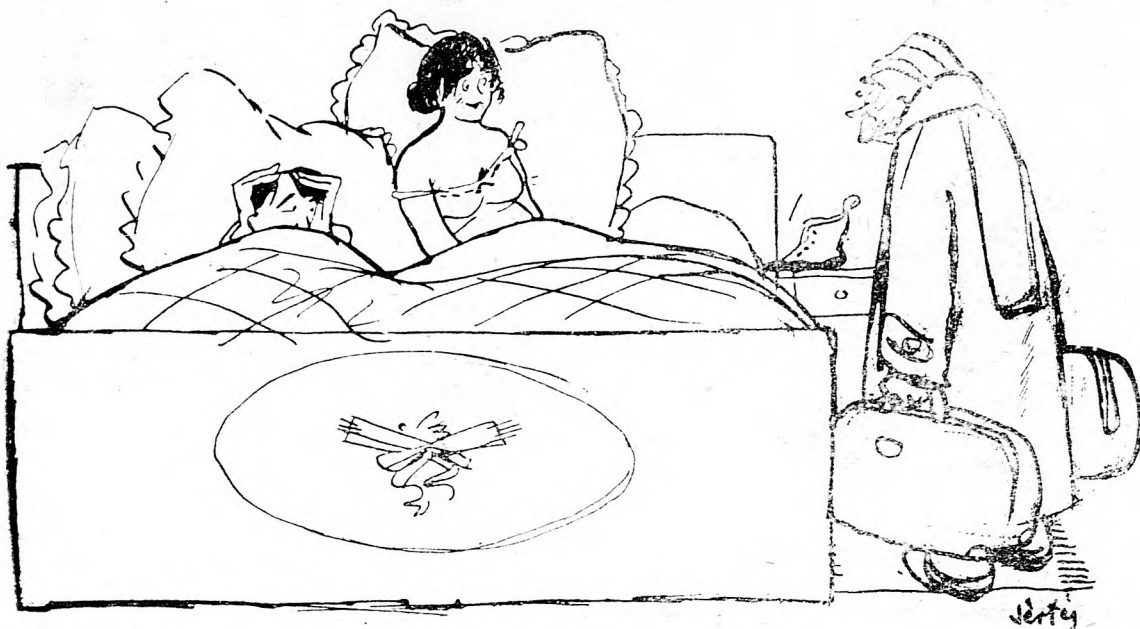
És mert a zsír jó kenőszer
És kívántabb, mint a manna:
Aznap este, aznap este
Páholyban ült donna Panna.

Gyémántoknak seregéből
Viritott ki hájdús bája:
Ez, kérem, a zsírjegyeknek
Történelmi balladája.

(jász.)

Megjött a férj

Vértes Marcel

— Ugyan öregem, csak nem vagy féltékeny, az új szerepet gyakoroltam a kollegámmal . . .

Kritikusok egy szindarabról

(Az „Álomország, vagy Pali, mért mondja maga nekem mindig, hogy nyomd meg a gombot” című darab bemutatójáról kritikusaink a következő egyéni véleményeiket fejtették ki):

Alexander Bernát: Descartes mondta ki először, hogy ha egyetlen eszelekvésünk helyességét meg akarjuk állapítani, előbb mindent tudnunk kellene. Akkor nem eszelekedhetnénk, sőt kritikát sem írhatnánk. Nem bírálunk, nem csodálkozunk, csak szemlélünk. Csodálattal nézzük Bereginé, ennek a színpadi tisztának mindent leteperő fejlődését. Most már játszani is tud. Ha van fa, amely az égig nőhet, úgy a Beregi művészetének fája, *Alfája* és ómegája az. Tegnap este hét és tíz között halhatatlan volt.

Keszler József: Csak Ibsenhez, csak a norvég titánhoz, senki máshoz nem hasonlíthatjuk a szerzőt, dacára, hogy egy redakcióban dolgozunk vele. Az én kedves közönségem elhiszi nekem, hogy ez az ifjú író úgy jött, mint a fergeteg. Ilyen szerepeket csak Ivánfi, Gál, Beregi és Rózsahegyí tud méltóan megjátszani, azután megint Ivánfi, Gál, Beregi és Rózsahegyí. Keresztény színész sőha. De, nézzék csak, itt a szedőgyerek a kéziratért, követelezzik. — látják? — sajnos, nem cseveghetünk vég nélkül az én kedves közönségemmel.

Szász Zoltán: Mások költészetnek nevezik ezt. En csak az agy légységéből folyó, félhomályos lelkiállapot kritikátlan tultengésének. A hősnőnek harántirányú láb- és kézmozdulatok helyett inkább hosszirányú mozgásokat kellett volna végeznie, ez felelt volna meg az ő eszablénységének. Bizonyos forró, lihegő, pársásra emlékeztető hangokkal volt sikere. Mért a közönség csak az érzéki hatásokra, főleg a nemiségre felel. Ez kézzel fogható.

Porzolt Kálmán: Minden elismerésünk a

közönségé, amely megvető, hangos nevetéssel bélyegezte meg a darab szemérmetlen részeit.

Sebestyén Károly: A különböző hatásokra felépített előadásból csak a görög kórus hiányzott, amelyet eddig magyar színpadon csak *Rákosi Jenő*nek sikerült megszólaltatnia. A *Rákosi Jenő*re való emlékezés volt a darab fénypontja.

Schöpflin Aladár: Vannak, akik az ilyen tempójú darabokat szeretik s igazuk lehet, bár meg kell állapítani határozottan, hogy az alakok külső érdekessége ellenére, bár a cselekmény lüktetése elég elevennek mondható, s mindenesetre alkalmas arra, hogy a figyelmünket állandóan ébren tartsa, noha a legjobb színészek követnek el mindent, hogy az író által elképzelt figurákat elevenekké és színessé tegyék, a jellemek mintha kissé gyengében állanának, bár néhány vonásukat mindazonáltal elég jól találja el a szerző s elég ötletesség van benne arra is, hogy a különben lazán összetartott eszelekményt a jelenetek egymásra következésében valami kellemes külső egységbe foglalja. Mindent összevéve, a véleményünk az, hogy a darabnak volt hatása.

Bródy Sándor: Ha jól sejttem, itt egy igen nagy tehetség bontakozik ki. Sajnáljuk, hogy ez ebből a darabból még nem látszik, mert szívesen mondanánk a darabról is minden jót. Szeretjük a szerzőt.

Haltvány Lajos: Még nagyon, nagyon, nagyon sokat tudnánk írni a darabról, de a papírhány és a cenzura kegyetlenül vágja el a gondolataink fonálát. Le a háborúval!

Halasi Andor: Pardon!

ÖRÖM

A tenorista haldokolt
S a színházi orvos kéjjel szóla:
— Na végre egyszer nem ő mond le,
— Hanem én mondom le róla.

Nagy lendület Feldéknél

Amióta Feldpapák megütötték azt az ismeretes főnyereményt, azóta hihetetlenül jókat hallunk a városligeti műintézetéről és ninesenek különösebb emóciók a deficit és szubvencion körül sem. A műintézet, amelyet a rosszmájú humoristák annakidején Feldhiteintézetnek, meg Borghtheaternek is neveztek, nagyszerű vállalkozással nőtte ki magát. A zseniális Feld papa csodákat művelt s a közönség annyira megszerette a színházát, hogy most már a Matyi is hába szedi elő legraffináltabb ötleteit: már nem sikerül senkit kiszoktatni a télen-nyáron fütve van lokálból.

Én, aki régidőtől fogva élénk figyelemmel kísérem a Városligeti Színházat, már régen megjósoltam, hogy ennek az intézménynek még hatalmas jövője lesz és elérkezik az idő, amikor kenterben fogja verni az Operát, a Nemzetit, a Királyt, a Magyarot, a Viget, a Városit és a Trocaderot.

Quod dixi, dixi: Ez az idő elérkezett. Feld papa kezdi maga alá gyűrni az összes budapesti direktorokat. Az, hogy a fentemlített színházak minden este rogyásig tömve vannak és a közönség élet-halál-harcot vív a jegypénztárak előtt, nem jelent semmit. Ez a kétségbeesett direktorok utolsó trükkje, végső erőfeszítése. A Városligeti Színház derék igazgatójának ilyesmire nincs szüksége; ő, a többiekkel ellentétben, arra helyezi a fősúlyt, hogy az ő színházában levegő és kényelem legyen.

Miután a szívenem viselem és meleg színpátiával kísérem nagyjövőjű műintézet további fejlődését, megragadom az alkalmat, hogy Feld Zsigmond uratyabátyámnak hasznos szolgálatára lchessek, miért is a következő, fejtétlenül sikerre vezető változtatásokat ajánlom szíves figyelmébe:

1. A nézőtér a színpadra, a színpad a nézőtérre, a zsinórpadlás a sülyesztőbe, a sülyesztő a zsinórpadlásra, a karzat a földszintre, a földszint a karzatra, a pénztár a zenekarba és a zenekar Pálisesabára helyezendő.

2. A társulat újja szervezendő akként, hogy az ekvilibristák az excentrikusokkal szemben túlsúlyban legyenek s a mostani kart megfelelő számú gramofon helyettesitse, lehetőleg „Steinhardt mu-

lat” című lemezekkel. Az összhang kedvéért néhány „Királyernő mulat” című lemez is alkalmazható.

3. A színház szigorú családi kezelésbe vendő s a Matyinak nagyobb hatáskör biztosítandó, de egyidejűleg hetenkénti négy eredeti darab megírására, rendezésére és végigélvezésére kötelezendő.

4. A pénztárnál a Városligeti Színház jegyeivel együtt különböző mozijegyek is árusítandók, az illető mozikkal való percentuális megegyezés szerint, mert — vasz kammen viszsen — ami biztos, az biztos.

(Vészi Ferenc.)

SZOMORU STATISZTIKA.

Egy népbarát azon kezdett
Multkor nekem sirni,
Hogy 100 magyar földműves között
Sok van, ki nem tud irni.
Ez urtól, ki ezen
Megütközött,
Azt kérdezem
Itt ni:
100 magyar színpadi szerző között
Vajon hány tud irni?

SZÍNPAD VAGY KINPAD?

Jól
Tudja mindenki, mi kell ahhoz,
Hogy kinpad legyen a színpadból.
A dolog kész:
Csak egy betűcsere kell,
Vagy — egy rossz színész.

Szabadalmi Részvénytárs.

Telefon
József 32-87

találmányokat megbirál, kidolgoz, szabadalmaztat, értékesít. Feltalálók kalauzát díjtanul küldi. Budapest, József-körut 10

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban

A MAGYAR KIRÁLY GYÓGYSZER-TÁR KÜLÖNLEGES KÉSZÍTMÉNYEI

KORMIN **CITROM** ZAMAT

TEAFIX **TEA** ZAMAT

per kg. 30. — és 25. — korona

Főraktár: Kormin-Vállalat, Budapest, VII., Károly király-ut 17. Tel. 166-05

ÜGYES KÉPVISELŐK KERESTETNEK

HÖDITŐAN SZÉP

remek NYAKKENDŐK, önberetváló készülékek, eredeti GILLETTE kések!

Árjegyzéket csak 10 filléres bélyegért küldünk

NYAKKENDŐHÁZ
(László Andor) Deák Perenc-utca 14

A „MODIANO-CLUBSPECIALITE” sodorni való szivarkapapirnak ára

ma 30 fillér.

1 könyvecskében 60 lap van.

Minden könyvecskén rajta van a védjegy

gyártás aláírása

S. D. Modiano

Csillárok legmodernebb kivitelben, óriási választékban, készpénz v. törlesztéses kölcsön-díj ellenében. Gázsütők, gáztűzhelyek, gáztűzók, gázvasalók kaphatók: VI. ker., Vilmos császár-ut 3. sz.

FOGAK legszebben és **FENYVESI JENŐ** legtartósabban fogműtermében
szájpadlás nélkül Budapest, VII. kerület, Thököly-ut 6. szám. Telefon: József 52-36.